

Sygn. akt VU 104/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku E. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział wT.

o emeryturę

na skutek odwołania E. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 18 grudnia 2013 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy E. B. prawo do emerytury z dniem (...) roku.

Sygn. akt VU 104/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 grudnia 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy E. B. prawa do emerytury z uwagi na brak wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca odwołał się w dniu 15 stycznia 2014 r., wnosząc o zaliczenie do pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od dnia 21 czerwca 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1990 roku na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca E. B. , urodzony w dniu (...), złożył w dniu 7 listopada 2013r. wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie był członkiem otwartego funduszu emerytalnego

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-8, oświadczenie o członkostwie OFE k.3 pkt. 2 wniosku w aktach ZUS)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący 28 lat, 7 miesięcy i 6 dni, w tym 4 lata, 4 miesiące i 16 dni pracy w szczególnych warunkach w okresach:

- od 2 stycznia 1970 roku do 25 kwietnia 1973 roku- jako kominiarz w Spółdzielni Pracy (...) oraz

- od 23 maja 1975 roku do 12 czerwca 1976 roku- jako mechanik napraw pojazdów samochodowych w kanałach .

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. nie zaliczył wnioskodawcy do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu pracy:

- od dnia 21 czerwca 1976 roku do 30 kwietnia 1990 roku. - w Spółdzielni (...) w R. .

(dowód: decyzja ZUS z dnia 18 grudnia 2013r. – k. 58 akt ZUS, odpowiedź na odwołanie – k.8-9 akt.)

E. B. w okresie 21 czerwca 1976 roku do dnia 30 kwietnia 1990 roku był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Spółdzielni (...) w R., w pełnym wymiarze czasu pracy w charakterze kierowcy pojazdu samochodowego.

W okresie od 13 lutego 1990 roku do dnia 19 lutego 1990 roku wnioskodawca przebywał na urlopie bezpłatnym.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 2 maja 1990 roku k.5-6 skierowanie do pracy k.7, umowa o pracę k.12 w aktach osobowych wnioskodawcy , k.14-15, i 18-19 oraz k.6 i verte , wypowiedzenie umowy o pracę k. 7 – w aktach ZUS)

W całym okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w R. tj. od 21 czerwca 1976 roku do 30 kwietnia 1990 roku (z przerwą od 13 lutego 1990 roku do 19 lutego 1990 roku- urlop bezpłatny) wnioskodawca pracował na Oddziale (...) na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony. Do stałych obowiązków wnioskodawcy należało kierowanie samochodami ciężarowymi o ładowności ponad 3,5 tony tj. S., J. z przyczepą oraz K.. Wnioskodawca przewoził tymi samochodami węgiel, miał, nawozy, eternit, cement, materiały budowlane po terenie województwa (...), dostarczając przewożone materiały do Gminnych Spółdzielni. Spółdzielnia nie posiadała mniejszych samochodów ciężarowych niż o ładowności powyżej 3,5 tony, za wyjątkiem samochodu N., którym jeździł dyrektor. Wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy. Wnioskodawca z tytułu wykonywanej pracy otrzymywał posiłki regeneracyjne (ciepła zupa i ubranie robocze.

(dowód: zeznania wnioskodawcy – protokół rozprawy z dnia 1 kwietnia 2014 roku od minuty 25:01 do minuty 25:51, zeznania świadków: E. S. – protokół rozprawy z dnia 1 kwietnia 2014 roku k.31 nagranie od minuty 06.00 do minuty 09.24 A. O. - protokół rozprawy z dnia 1 kwietnia 2014r. – od minuty 09.24 do minuty 12:42, zeznania świadka T. K. – protokół rozprawy z dnia 1 kwietnia 2014r. od minuty 13:33 do minuty 17:25, zeznania świadka K. B. – protokół rozprawy z dnia 1 kwietnia 2014 roku od minuty 17.25 do minuty 22.03, zeznania świadka W. K. protokół rozprawy z dnia 1 kwietnia 2014 roku od minuty 22.03 do minuty 25.01 w aktach sprawy , , umowa o pracę z dnia 21 czerwca 1976 roku k.12 , skierowanie do pracy k.7, skierowanie do pracy k.3 , legitymacja ubezpieczeniowa- str.8-9 – k.34 – akta osobowe)

Wnioskodawca E. B. od dnia 15 marca 1976 roku posiada uprawnienia do prowadzenia pojazdów kategorii A, B, C, D, E.

(dowód: odpis prawa jazdy k.19 w aktach osobowych)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz

2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie jest członkiem OFE.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnosnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak

zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że E. B. takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy we wskazanym zakładzie pracy był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz umowy o pracę, kart przebiegu zatrudnienia i wynagrodzenia, kart obiegowych zmiany, skierowania do pracy oraz innych dokumentów zgromadzonych w toku postępowania, potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie, wynika jedynie, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku kierowcy pojazdów samochodowych. Okoliczność nieprecyzyjnego określenia stanowiska pracy wnioskodawcy w w/w dokumentach polegającego na niewskazaniu kierowcą jakich pojazdów był wnioskodawca, nie oznacza – jak chce organ rentowy – że wnioskodawca nie był kierowcą samochodów ciężarowych o ciężarze całkowity ponad 3,5 tony.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) w R. w okresie od 21 czerwca 1976 roku do 30 kwietnia 1990 roku (z przerwą wynikającą z urlopu bezpłatnego w okresie od 13 lutego 1990 roku do 19 lutego 1990 roku), Sąd oparł się na zeznaniach świadków: E. S., A. O., T. K., K. B. oraz W. K., którzy w całym spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą w Spółdzielni (...) w R.. Dodatkowo należy podnieść, że E. S., A. O., T. K. oraz W. K. pracowali w tym samym charakterze co wnioskodawca tj. w charakterze kierowców samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 tony, a zatem dysponowali bezpośrednią i szczegółową wiedzą co do codziennych obowiązków pracowniczych skarżącego. Taką wiedzą dysponowała także K. B., gdyż jako dyspozytor zajmowała się rozdzielaniem zleceń przewozowych poszczególnym kierowcom samochodów ciężarowych. Wszyscy świadkowie potwierdzili, że wnioskodawca w całym spornym okresie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wyłącznie jako kierowca samochodów ciężarowych o ładowności ponad 3,5 tony tj. S., J. i K.. Samochodami tymi skarżący przewoził po terenie województwa (...): węgiel, nawozy, miął, cement, materiały budowlane- eternit, które dostarczał do okolicznych gminnych spółdzielni.

Co więcej, świadkowie E. S., A. O., T. K., W. K. otrzymali ze Spółdzielni (...) w R. świadectwa pracy potwierdzające, że wykonywali prace w szczególnych warunkach jako kierowcy samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 3,5 tony. A A. O. i T. K. – jak wynika z ich zeznań - skorzystali z prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w Spółdzielni (...) w R. w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. A. O. zeznał, że świadectwa pracy w szczególnych warunkach otrzymali kierowcy, którzy zakończyli pracę w późniejszym niż wnioskodawca okresie tj. w drugiej połowie lat 90 tych XX wieku, tak jak on (świadectwo z 30.04.1998r. – k. 28 akt). T. K., który zakończył pracę w 1988r., świadectwo pracy w szczególnych warunkach otrzymał również nie bezpośrednio po rozwiązaniu stosunku pracy, ale dopiero w drugiej połowie lat 90-tych i tylko dlatego, że od pracownicy K. B. dowiedział się, że pracodawca takie świadectwa kierowcom samochodów ciężarowych wystawia. Wnioskodawca zakończył pracę w Spółdzielni (...) w R. w 1990r.. W tym okresie pracodawca nie wystawiał pracownikom świadectw pracy w szczególnych warunkach, a w późniejszym okresie skarżący nie miał kontaktu z pracodawcą. Tylko to spowodowało, że nie otrzymał on – tak jak jego koledzy – świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy w toku postępowania nie przedstawił jakiegokolwiek dowodu podważającego dowody zgłoszone przez skarżącego .

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego nie budzi zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca faktycznie przez cały okres zatrudnienia w Spółdzielni (...) w R. tj. w okresie od 21 czerwca 1976 roku do 30 kwietnia 1990 roku (z przerwą na urlop bezpłatny w okresie od 13 lutego 1990 roku do 19 lutego 1990 roku), stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony.

Prace na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony są pracami zaliczonymi przez ustawodawcę do prac w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A, działem VIII pkt 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Po doliczeniu spornego okresu do uznanego już przez organ rentowy stażu w szczególnych warunkach w wymiarze 4 lat 4 miesięcy i 16 dni, wnioskodawca wykazał, że w szczególnych warunkach pracował ponad 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z dniem osiągnięcia wieku emerytalnego tj. z dniem(...). Wówczas bowiem skarżący spełnił ostatnią przesłankę, od której zależało jego prawo do emerytury.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.